

ACADEMIC FOCUS

เอกสารวิชาการ

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562
และผลกระทบในการบังคับใช้จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ
ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โควิด 19

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ดาวน์โหลดเอกสารได้จาก
www.parliament.go.th/library

Academic Focus

กันยายน 2564

สารบัญ

1. บทนำ	
2. ที่มาและเหตุผลความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562	2
3. วันที่พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มีผลใช้บังคับ	3
4. กรอบและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562	4
4.1 ความหมายและประเภทของข้อมูลส่วนบุคคล	4
4.2 บุคคลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล	5
4.3 ขอบเขตการบังคับใช้	6
4.4 คณะกรรมการที่สำคัญซึ่งเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	7
4.5 หลักการสำคัญในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	10
5. ผลกระทบในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19	18
6. บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา	20

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

<http://www.parliament.go.th/library>

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
พ.ศ. 2562 และผลกระทบในการบังคับใช้
จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ
ไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โควิด 19

1. บทนำ

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เป็นกฎหมายกลางที่กำหนดหลักเกณฑ์ กลไก และมาตรการกำกับดูแลเพื่อให้ความคุ้มครอง ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการทั่วไปซึ่งจะช่วยป้องกัน ไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของ เจ้าของข้อมูล เนื่องจากปัจจุบันการละเมิดข้อมูล ส่วนบุคคลทำได้ง่ายเพราะมีความก้าวหน้าทาง เทคโนโลยีในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูล ส่วนบุคคลได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

ปัจจุบันพระราชบัญญัติฉบับนี้ยังคงไม่มี ผลใช้บังคับอย่างเต็มรูปแบบ เนื่องจากในช่วงต้น ของการประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้มี การทอระยะเวลาการบังคับใช้บางหมวด บางมาตรา ออกไป 1 ปีเพื่อให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็น ผู้มีอำนาจตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลมีระยะเวลาในการ เตรียมการเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และต่อมาได้มีการออกพระราชกฤษฎีกาจำนวน 2 ฉบับซึ่งกำหนดให้ 22 หน่วยงานหรือกิจการ ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ดังกล่าวในบางหมวด บางมาตรา ต่อไปจนถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2565 เนื่องจากเกิดสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การเติบโตของเศรษฐกิจภายในประเทศ การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ การประกอบ ธุรกิจของภาคเอกชนและการดำเนินกิจกรรม ของประชาชนเป็นอย่างมาก ทำให้ผู้ควบคุมข้อมูล ส่วนบุคคลยังไม่พร้อมที่จะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

ดังนั้น เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจึงยังไม่สามารถใช้สิทธิตามที่กฎหมายกำหนด และยังไม่ได้รับความคุ้มครองตามขั้นตอนและกระบวนการในพระราชบัญญัตินี้

2. ที่มาและเหตุผลความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

โลกในยุคปัจจุบันมีการเติบโตและมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นอย่างมาก ประชาชนสามารถเข้าถึงคอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน และอินเทอร์เน็ตได้ง่าย ทำให้การดำเนินชีวิตของคนเปลี่ยนแปลงไป ในประเทศไทยมีการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังจากที่มีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 เช่น มีการซื้อของออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันหรือเว็บไซต์ต่าง ๆ การทำธุรกรรมผ่านระบบธนาคารออนไลน์ การสนทนากันผ่านทางช่องทางสื่อสังคมออนไลน์มากยิ่งขึ้น (สินีนาด ภาววัง, 2563, น.1) ในการใช้งานอินเทอร์เน็ต ประชาชนนอกจากจะเป็นผู้ใช้งานแล้วในขณะเดียวกันยังเป็นผู้ที่สร้างข้อมูลส่วนตัวบันทึกลงในระบบด้วย โดยอาจเป็นการบันทึกข้อมูลลงไปในทางตรงโดยผู้ใช้งานเอง เช่น การกรอกข้อมูลชื่อผู้ใช้ ข้อมูลบัตรเครดิต และอีเมล เป็นต้น และการบันทึกข้อมูลทางอ้อมที่ผู้ใช้ไม่ได้เป็นผู้กรอกข้อมูลเข้าไปโดยตรงแต่มีการบันทึกไว้โดยอัตโนมัติ เช่น หมายเลขไอพีที่ใช้งาน (Internet Protocol Address: IP Address) ตำแหน่งบนพื้นโลก (Global Positioning System: GPS) ของผู้ใช้งาน (นิกร โภคอุดม, 2563, น. 60) หรือแม้แต่ข้อมูลประวัติการเข้าถึงเว็บไซต์ของผู้ใช้งานโดยวิธีการเก็บบันทึกคุกกี้ (Cookies) ซึ่งเป็นไฟล์ข้อความขนาดเล็กที่ถูกสร้างขึ้นจากเว็บไซต์ และจะมีการบันทึกไว้ในคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้งาน โดยเป็นการบันทึกข้อมูลการเข้าถึงเว็บไซต์หรือข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้มีการลงทะเบียนกับเว็บไซต์นั้น ๆ เพื่อติดตามพฤติกรรมการใช้งานของคุณ และบันทึกรายละเอียดเพื่อการใช้งานในอนาคต ซึ่งมีส่วนทำให้สามารถโฆษณาสินค้าที่ตรงกับพฤติกรรมและความต้องการของผู้ใช้งานได้ (สินีนาด ภาววัง, 2563, น.1) ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้มีความสำคัญอย่างมากต่อการวางแผนดำเนินกิจกรรมทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะภาคเอกชนที่ต้องการเก็บและใช้ข้อมูลของผู้บริโภคให้เป็นประโยชน์มากที่สุดในการวางแผน การวิเคราะห์และการตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจ แต่ในขณะเดียวกันก็อาจก่อให้เกิดปัญหาด้านความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้งานเทคโนโลยีต่าง ๆ จากการถูกละเมิดสิทธิ โดยการนำข้อมูลส่วนตัวของผู้ใช้งานจากหน่วยงานหรือกิจการที่ผู้ใช้ได้บันทึกหรือใช้งานกับหน่วยงานหรือกิจการนั้นไปใช้ประโยชน์เพื่อการเมือง และการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค รวมถึงการขายข้อมูลของผู้ใช้งานให้กับบุคคลหรือกิจการอื่นโดยที่ผู้ใช้งานไม่ได้ให้ความยินยอม (นิกร โภคอุดม, 2563, น. 60-61)

จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดังกล่าวทำให้การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งเป็นการล่วงละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทำได้ง่าย และอาจสร้างความเดือดร้อนรำคาญ หรือความเสียหายให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจโดยรวมได้ ประกอบกับเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2561 กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปฉบับใหม่ คือ General Data Protection Regulation หรือ GDPR ได้มีผลใช้บังคับแทนกฎหมายเดิม คือ Data Protection Directive (95/46/EC) GDPR โดยได้มีการกำหนดหลักการในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลไว้สำหรับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในสหภาพยุโรป และกิจกรรมที่ได้ประมวลผลเกี่ยวข้องกับการเสนอสินค้าบริการ หรือเป็น

การติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลที่เกิดขึ้นในสหภาพยุโรป ในขณะที่เดียวกันก็ได้กำหนดให้การถ่ายโอนข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปไปยังประเทศอื่นหรือองค์กรระหว่างประเทศอื่นนั้น ประเทศหรือองค์กรระหว่างประเทศปลายทางจะต้องมีมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในระดับที่เพียงพอหรือเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดด้วย นอกจากนี้ หากมีการกระทำที่ฝ่าฝืนหลักการในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของ GDPR แล้ว GDPR ได้กำหนดโทษปรับทางปกครองไว้สูงสุดถึง 20 ล้านยูโร หรือร้อยละ 4 ของรายได้ทั่วโลก ขึ้นอยู่กับว่าจำนวนใดมากกว่า ทำให้การบังคับใช้ GDPR ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยและภาคธุรกิจที่ต้องมีการประมวลผลและถ่ายโอนข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในสหภาพยุโรปด้วย ดังนั้น จึงมีความจำเป็นมากยิ่งขึ้นที่จะต้องมีการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทย (สินีนาด ภาววัง, 2563, น.6-7) ด้วยเหตุที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงได้มีการตรา “พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562” (Personal Data Protective Act A.D. 2019: PDPA) ขึ้นเป็นครั้งแรกเพื่อเป็นกฎหมายกลางที่กำหนดหลักเกณฑ์ กลไก หรือมาตรการกำกับดูแลเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทย โดยมีการกำหนดบทบัญญัติให้สอดคล้องกับหลักสากล โดยเฉพาะหลักการของ GDPR ทั้งนี้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่น (Trust) ให้แก่ประชาชนในการรับบริการจากหน่วยงาน หรือกิจการต่าง ๆ เพิ่มการยกระดับการธรรมาภิบาลข้อมูล (Better data governance) รวมทั้งเพื่อยกระดับกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของไทยสู่มาตรฐานสากล (Connecting with global standards) (ประพันธ์พงษ์ ขำอ่อน, 2564)

3. วันที่พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มีผลใช้บังคับ

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2562 และใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นเรื่องใหม่สำหรับประเทศไทยและจำเป็นต้องให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนมีเวลาในการเตรียมความพร้อมและปรับตัวเพื่อรองรับการใช้บังคับกฎหมายดังกล่าว (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ, สำนักกรรมการ 1, 2562, น.6, 21) ดังนั้น มาตรา 2 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จึงกำหนดให้มีการทอดระยะเวลาการบังคับใช้เฉพาะ หมวด 2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หมวด 3 สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หมวด 5 การร้องเรียน หมวด 6 ความรับผิดชอบทางแพ่ง และหมวด 7 บทกำหนดโทษ มาตรา 95 และมาตรา 96 ออกไปก่อนเป็นเวลา 1 ปี ทำให้ในระยะเริ่มแรกพระราชบัญญัติฉบับนี้มีการใช้บังคับแยกออกเป็น 2 ช่วง คือ เฉพาะหมวด 1 คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หมวด 4 สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และมาตราอื่นที่ไม่ได้กำหนดให้ทอดเวลาออกไปเริ่มมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 28 พฤษภาคม 2562 เป็นต้นไป และมีผลใช้บังคับสมบูรณ์ทั้งฉบับตั้งแต่วันที่ 27 พฤษภาคม 2563 ที่ผ่านมา

แต่ก่อนที่จะมีการใช้บังคับอย่างเต็มรูปแบบตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินั้น ได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานและกิจการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 และพระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงาน

และกิจการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564 กำหนดยกเว้นมิให้นำ หมวด 2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หมวด 3 สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หมวด 5 การร้องเรียน หมวด 6 ความรับผิดชอบทางแพ่ง หมวด 7 บทกำหนดโทษ และมาตรา 95 มาใช้บังคับแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจำนวน 22 กิจการ ตามบัญชีท้ายพระราชกฤษฎีกา ตั้งแต่วันที่ 27 พฤษภาคม 2563 จนถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2565 ทำให้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จะมีผลใช้บังคับในทุกหมวด ทุกมาตราทุกกิจการในวันที่ 1 มิถุนายน 2565 เป็นต้นไป

4. กรอบและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ประกอบไปด้วยบทบัญญัติทั้งสิ้น 96 มาตรา แบ่งออกเป็น 7 หมวด ได้แก่ หมวด 1 คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หมวด 2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หมวด 3 สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หมวด 4 สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หมวด 5 การร้องเรียน หมวด 6 ความรับผิดชอบทางแพ่ง และหมวด 7 บทกำหนดโทษ โดยพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดความหมาย ประเภทของข้อมูลส่วนบุคคล บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ขอบเขตการบังคับใช้ คณะกรรมการที่สำคัญซึ่งเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และหลักการสำคัญในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลไว้โดยสรุป ดังนี้

4.1. ความหมายและประเภทของข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) “ข้อมูลส่วนบุคคล” (Personal Data) หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ ตัวอย่างเช่น ชื่อ นามสกุล ชื่อเล่น หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน เลขหนังสือเดินทาง เลขประจำตัวผู้เสียภาษี และเลขบัญชีธนาคาร รวมทั้งการเก็บภาพสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาบัตรอื่น ๆ ที่มีข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งสามารถใช้ระบุตัวบุคคลได้โดยตัวเองด้วย นอกจากนี้ ยังรวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ หมายเลขไอพีที่ใช้งาน (IP address) หมายเลขคุกกี้ (Cookie ID) รูปใบหน้า ลายนิ้วมือ ฟิล์มเอกซเรย์ ข้อมูลสแกนม่านตา ทะเบียนรถยนต์ โฉนดที่ดิน เป็นต้น ในขณะที่ข้อมูลที่ไม่เป็นข้อมูลส่วนบุคคล เช่น

---

*หน่วยงานหรือกิจการที่กำหนดไว้ตามบัญชีท้ายพระราชกฤษฎีกา ได้แก่ 1. หน่วยงานของรัฐ 2. หน่วยงานของรัฐต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ 3. มูลนิธิ สมาคม องค์กรศาสนา และองค์กรไม่แสวงหากำไร 4. กิจการด้านเกษตรกรรม 5. กิจการด้านอุตสาหกรรม 6. กิจการด้านพาณิชย์กรรม 7. กิจการด้านการแพทย์และสาธารณสุข 8. กิจการด้านพลังงาน ใอน้ำ น้ำ และการกำจัดของเสีย รวมทั้งกิจการที่เกี่ยวข้อง 9. กิจการด้านการก่อสร้าง 10. กิจการด้านการซ่อมและการบำรุงรักษา 11. กิจการด้านการคมนาคมขนส่ง และการเก็บสินค้า 12. กิจการด้านการท่องเที่ยว 13. กิจการด้านการสื่อสาร โทรคมนาคม คอมพิวเตอร์ และดิจิทัล 14. กิจการด้านการเงิน การธนาคาร และการประกันภัย 15. กิจการด้าน อสังหาริมทรัพย์ 16. กิจการด้านการประกอบวิชาชีพ 17. กิจการด้านการบริหารและบริการสนับสนุน 18. กิจการด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิชาการ สังคมสงเคราะห์ และศิลปะ 19. กิจการด้านการศึกษา 20. กิจการด้านความบันเทิงและ นันทนาการ 21. กิจการด้านการรักษาความปลอดภัย 22. กิจการในครัวเรือนและวิสาหกิจชุมชน ซึ่งไม่สามารถจำแนก กิจกรรมได้อย่างชัดเจน

เลขทะเบียนบริษัท หมายเลขโทรศัพท์ที่ทำงาน ที่อยู่สำนักงาน อีเมลที่ใช้ในการทำงาน อีเมลของบริษัท ซึ่งเป็นข้อมูลสำหรับการติดต่อทางธุรกิจที่ไม่ได้ระบุถึงตัวบุคคลซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา ข้อมูลนิรนาม และข้อมูลผู้ตาย (คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา, 2563, น.28)

2) “ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความอ่อนไหว” (Sensitive Personal data) คือ ข้อมูลที่ต้องระมัดระวังเป็นพิเศษในการเก็บรวบรวม หรือประมวลผล เช่น เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ได้ให้การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความอ่อนไหวไว้เข้มงวดกว่าข้อมูลส่วนบุคคลธรรมดา (สุนทรีย์ สงเสริม, 2564, น.18)

4.2. บุคคลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล

1) “เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล” (Data Subject) แม้พระราชบัญญัติดังกล่าวจะไม่ได้กำหนดคำนิยามไว้อย่างชัดเจน แต่โดยหลักเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หมายถึง ประชาชนทุกคนที่ข้อมูลชี้ไปถึงแต่ไม่รวมถึงบุคคลที่ถึงแก่กรรมแล้วและนิติบุคคล เนื่องจากคำว่า “ข้อมูลส่วนบุคคล” ตามมาตรา 6 หมายถึง เฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมด้วย และคำว่า “บุคคล” ตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ความหมายรวมถึงบุคคลธรรมดาเท่านั้น ไม่รวมถึงนิติบุคคลด้วย

2) “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” (Data Controller) หมายความว่า บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล (มาตรา 6) ซึ่งได้แก่ บุคคลธรรมดา หน่วยงาน องค์กร หรือสถาบัน ที่กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการประมวลผล และใช้ประโยชน์จากข้อมูลส่วนบุคคล เช่น บริษัท X เป็นบริษัทผู้ขายสินค้า บริษัท X จำเป็นจะต้องเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของทั้งพนักงาน ลูกจ้าง ลูกค้า ผู้ที่เข้ามาสอบถามเกี่ยวกับสินค้าของบริษัท รวมทั้งบริษัทคู่ค้าที่มีการทำสัญญาระหว่างกัน บริษัท X จึงเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งมีหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของทั้งพนักงาน ลูกจ้าง ลูกค้า ผู้ที่เข้ามาสอบถามเกี่ยวกับสินค้าของบริษัท และบริษัทคู่ค้าตามกฎหมาย (ประพันธ์พงษ์ ขำอ่อน, 2564)

3) “ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล” (Data Processor) หมายความว่า บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งหรือในนามของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการดังกล่าวต้องไม่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (มาตรา 6) และไม่ใช่งานหรือเจ้าหน้าที่หรือส่วนหนึ่งของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลแต่เป็นผู้ที่ทำตามคำสั่งของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งโดยหลัก คือ บริษัทหรือบุคคลภายนอกที่รับจ้างดำเนินการ (Outsource) (สุนทรีย์ สงเสริม, 2564, น.20-21) เช่น บริษัท Y รับจ้างทำหน้าที่การจ่ายเงินเดือนให้แก่บริษัท X บริษัท Y จะมีสิทธิได้รับข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานของบริษัท X เพื่อนำมาทำการจ่ายเงินเดือน ดังนั้น บริษัท Y จึงเป็นผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งมีหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมายด้วย (ประพันธ์พงษ์ ขำอ่อน, 2564)

4.3. ขอบเขตการบังคับใช้

1) กรณีที่มีกฎหมายกำหนดคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลไว้โดยเฉพาะแล้ว (มาตรา 3)

หากมีกฎหมายกำหนดการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะใด สำหรับกิจการใด หรือหน่วยงานใดไว้โดยเฉพาะแล้วให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น ยกเว้น 2 กรณีดังต่อไปนี้ที่ยังคงให้ใช้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 คือ

1.1) บทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล และบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้อง ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เพิ่มเติมจากที่ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะ ไม่ว่าบทบัญญัตินั้นจะซ้ำกับบทบัญญัติของกฎหมายเฉพาะนั้น ๆ ด้วยหรือไม่ก็ตาม

1.2) บทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการร้องเรียน บทบัญญัติที่ให้อำนาจแก่คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญออกคำสั่งเพื่อคุ้มครองเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่รวมทั้งบทกำหนดโทษ ให้บังคับตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ในกรณีดังต่อไปนี้

1.2.1) ในกรณีที่กฎหมายเฉพาะนั้น ๆ ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการร้องเรียน

1.2.2) ในกรณีที่กฎหมายเฉพาะนั้น ๆ มีบทบัญญัติที่ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาเรื่องร้องเรียนตามกฎหมายเฉพาะดังกล่าวออกคำสั่งเพื่อคุ้มครองเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล แต่มีอำนาจไม่เท่ากับอำนาจของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 และเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายนั้นได้ร้องขอต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ หรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลผู้เสียหายยื่นคำร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญตามพระราชบัญญัติข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 แล้วแต่กรณี

2) กรณีที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (มาตรา 4)

2.1) การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรรมในครอบครัวของบุคคลนั้นเท่านั้น

2.2) การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ ซึ่งรวมถึงความมั่นคงทางการคลังของรัฐ หรือการรักษาความปลอดภัยของประชาชน รวมทั้งหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน นิติวิทยาศาสตร์ หรือการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

2.3) บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมไว้เฉพาะเพื่อกิจการสื่อมวลชน งานศิลปกรรม หรืองานวรรณกรรมอันเป็นไปตามจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพหรือเป็นประโยชน์สาธารณะเท่านั้น

2.4) สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา รวมถึงคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยสภาดังกล่าว ซึ่งเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในการพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา หรือคณะกรรมการ แล้วแต่กรณี

2.5) การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาคดี การบังคับคดี และการวางทรัพย์ รวมทั้งการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

2.6) การดำเนินการกับข้อมูลของบริษัทข้อมูลเครดิตและสมาชิกตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต

นอกจากนั้น อาจมีการกำหนดยกเว้นไม่ให้นำบทบัญญัติของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ทั้งหมด หรือแต่บางส่วน มาบังคับใช้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะใด กิจการใด หรือหน่วยงานใดทำนองเดียวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทั้ง 6 กรณีดังกล่าวข้างต้น หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอื่นใดได้โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา แต่อย่างไรก็ตาม หากเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามข้อ 2.2) 2.3) 2.4) 2.5) และ 2.6) และผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลของหน่วยงานที่ได้รับยกเว้นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ต้องจัดให้มีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามมาตรฐานด้วย

3) กรณีที่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (มาตรา 5)

3.1) การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยนั้น ได้กระทำในหรือนอกราชอาณาจักรก็ตาม เช่น บริษัท A จัดทะเบียนบริษัทในประเทศไทย แม้จะประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้านานาชาติทั้งหมดก็ตาม บริษัท A ก็อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติฉบับนี้ (ประพันธ์พงษ์ ขำอ่อน, 2564)

3.2) กรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอยู่นอกราชอาณาจักร พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร หากมีการดำเนินกิจกรรม ดังต่อไปนี้

3.2.1) มีการเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะมีการชำระเงินของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ก็ตาม

3.2.2) มีการเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเกิดขึ้นในราชอาณาจักร ตัวอย่างเช่น บริษัท B เป็นบริษัทให้บริการสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ของต่างประเทศ แต่ได้มีการดำเนินกิจกรรม คือ ให้บริการ รวมทั้งได้มีการเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลในประเทศไทย บริษัท B ต้องอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติฉบับนี้ รวมทั้งกฎหมายมีการกำหนดหน้าที่ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะนี้ต้องมีการตั้งตัวแทนในประเทศไทย เพื่อให้สามารถมีช่องทางในการควบคุมการดำเนินการได้ (ประพันธ์พงษ์ ขำอ่อน, 2564)

4.4. คณะกรรมการที่สำคัญซึ่งเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

1) คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (มาตรา 8)

คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล มีจำนวนทั้งสิ้น 17 คน ประกอบด้วย

- 1.1) ประธานกรรมการ ซึ่งมาจากการสรรหาและแต่งตั้งตามกระบวนการที่กฎหมายกำหนด
- 1.2) ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นรองประธานกรรมการ

1.3) กรรมการโดยตำแหน่ง มีจำนวน 5 คน ได้แก่

- 1.3.1) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
- 1.3.2) เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
- 1.3.3) เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
- 1.3.4) อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- 1.3.5) อัยการสูงสุด

1.4) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีจำนวน 9 คน ซึ่งมาจากการสรรหาและแต่งตั้งตามกระบวนการที่กฎหมายกำหนด

1.5) เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เลขาธิการแต่งตั้งพนักงานของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้ช่วยเลขานุการได้ไม่เกิน 2 คน

อนึ่ง ในวาระเริ่มแรกนั้น บทเฉพาะกาล มาตรา 91 ได้กำหนดให้คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลประกอบด้วย ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นประธานกรรมการ (เป็นการชั่วคราว) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ อัยการสูงสุด เป็นกรรมการ และเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เป็นกรรมการและเลขานุการ รวม 7 คน เพื่อปฏิบัติหน้าที่เท่าที่จำเป็นไปพลางก่อน แต่ไม่เกิน 90 วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ อีกทั้งยังกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการให้มีการแต่งตั้งประธานกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 8 (1) และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 8 (4) ภายใน 90 วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ใช้บังคับด้วย

แต่อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันยังไม่มีคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามที่กำหนดในมาตรา 8 แม้จะมีกระบวนการสรรหาประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเสร็จแล้ว อีกทั้งได้มีการเปิดเผยรายชื่อประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 คน รวม 10 คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นชอบเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2563 แล้วก็ตาม (“กรมเห็นชอบตั้ง 10 กก. “คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล” ส่วนใหญ่หน้าใหม่ในวงการ, 2563) แต่จนถึงปัจจุบันยังไม่มีประกาศรายชื่อบุคคลทั้ง 10 คนดังกล่าวลงในราชกิจจานุเบกษาแต่อย่างใด (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, ม.ป.ป.)

คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีหน้าที่ขับเคลื่อนงานด้านนโยบาย และมีหน้าที่และอำนาจตามมาตรา 16 ดังนี้

1) จัดทำแผนแม่บทการดำเนินงานด้านการส่งเสริม และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ที่สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

2) ส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน ดำเนินกิจกรรมตามแผนแม่บท รวมทั้งจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทดังกล่าว

3) กำหนดมาตรการหรือแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

4) ออกประกาศหรือระเบียบเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

5) ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ส่งหรือโอนไปยังต่างประเทศ

6) ประกาศกำหนดข้อปฏิบัติในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นแนวทางให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติ

7) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการตราหรือปรับปรุงกฎหมายหรือกฎที่ใช้บังคับอยู่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

8) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการตราพระราชกฤษฎีกาหรือทบทวนความเหมาะสมของพระราชบัญญัตินี้อย่างน้อยทุกกรอบ 5 ปี

9) ให้คำแนะนำและคำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการใด ๆ เพื่อให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

10) ติความและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้

11) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดทักษะการเรียนรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้แก่ประชาชน

12) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

13) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ

2) คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ (มาตรา 71 ถึงมาตรา 75)

คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ คือ คณะกรรมการที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแต่งตั้งขึ้น มีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ตรวจสอบการกระทำใด ๆ ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลรวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โกล่เกลี่ยข้อพิพาทเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งการปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 กำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ หรือตามที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมอบหมาย โดยคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจะแต่งตั้งคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญขึ้นเพียงหนึ่งคณะหรือหลายคณะก็ได้ตามความเชี่ยวชาญในแต่ละเรื่อง หรือตามที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเห็นสมควร ทั้งนี้ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งและการดำเนินงานอื่นของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกำหนด

คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเป็นกลไกสำคัญตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ เนื่องจากเป็นผู้ที่พิจารณาเรื่องซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องเรียนว่า ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาข้อพิพาทให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อาทิ การดำเนินการไกล่เกลี่ย หากไม่อาจไกล่เกลี่ยหรือไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จ คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติหรือดำเนินการแก้ไขการกระทำของตนให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด รวมทั้งสั่งห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลกระทำการที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือให้กระทำการใดเพื่อระงับความเสียหายนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด หากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลไม่ยอมดำเนินการตามคำสั่งดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีอำนาจบังคับทางปกครองตามที่กฎหมายกำหนด เช่น สั่งยึด อายัด หรือขายทอดตลาด เป็นต้น นอกจากนี้ คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญยังมีอำนาจสั่งให้บุคคลใดส่งเอกสารหรือข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่มีผู้ร้องเรียน หรือเรื่องอื่นใดที่เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งสั่งให้บุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริงด้วยก็ได้

ทั้งนี้ ในมาตรา 43 และมาตรา 44 ได้กำหนดให้ตั้ง “สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล” ขึ้น มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศ และให้มีหน้าที่ปฏิบัติงานวิชาการและงานธุรการให้แก่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด เช่น จัดทำร่างแผนแม่บทการดำเนินงานด้านการส่งเสริม และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์และรับรองความสอดคล้องและความถูกต้องตามมาตรฐานหรือตามมาตรการหรือกลไกการกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานของเอกชนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นต้น

4.5. หลักการสำคัญในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

1) หลักในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data)

การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลจะชอบด้วยกฎหมายก็ต่อเมื่อมีฐานทางกฎหมาย (Legal basis) หรือการดำเนินการตามหลักการใดหลักการหนึ่ง (สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล, 2562, น.2-3) ดังต่อไปนี้

1.1) หลักความยินยอม (Consent)

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ความยินยอมไว้แล้วในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา 19 มาตรา 20 มาตรา 24 และมาตรา 27

การขอความยินยอม (Consent) จากเจ้าของข้อมูลต้องทำโดยชัดแจ้งเป็นหนังสือ หรือทำโดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่โดยสภาพไม่อาจขอความยินยอมด้วยวิธีดังกล่าวได้ และผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไปด้วย การขอความ

ยินยอมนั้นต้องแยกส่วนออกจากข้อความอื่นอย่างชัดเจน ต้องมีแบบหรือข้อความที่เข้าถึงได้ง่ายและเข้าใจได้ รวมทั้งใช้ภาษาที่อ่านง่าย และไม่เป็นการหลอกลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเข้าใจผิดในวัตถุประสงค์ดังกล่าว อีกทั้งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องคำนึงอย่างถึงที่สุดในความเป็นอิสระของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ในการให้ความยินยอม

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะถอนความยินยอมเสียเมื่อใดก็ได้ เว้นแต่มีข้อจำกัดสิทธิในการถอนความยินยอมโดยกฎหมายหรือสัญญาที่ให้ประโยชน์แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล การถอนความยินยอมย่อมไม่ส่งผลกระทบต่อการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ความยินยอมไปแล้วโดยชอบ

1.2) หลักการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์ จดหมายเหตุ การศึกษาวิจัย และสถิติ (Scientific or Historical Research) คือ ทำให้บรรลู่วัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เช่น การเก็บสถิติสำมะโนประชากร (มาตรา 24 (1) และมาตรา 27)

1.3) หลักป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต (Vital Interest) คือ เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล (มาตรา 24 (2) และมาตรา 27) เช่น การเข้ารับบริการทางการแพทย์ ณ โรงพยาบาล ซึ่งโดยสภาพไม่อาจให้ความยินยอมในขณะนั้นได้

1.4) หลักปฏิบัติตามสัญญา (Contract) คือ เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญา ซึ่งเจ้าของข้อมูลเป็นคู่สัญญา หรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้น (มาตรา 24 (3) และมาตรา 27) เช่น เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทำสัญญากู้ยืมเงินจากธนาคาร ธนาคารสามารถเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้ตามวัตถุประสงค์ของสัญญา หรือการส่งพัสดุที่จำเป็นต้องใช้ที่อยู่เพื่อให้สามารถบรรลู่วัตถุประสงค์ในการส่งสินค้าได้

1.5) หลักประโยชน์สาธารณะหรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจอรัฐ (Public Task) คือ เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจอรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (มาตรา 24 (4) และมาตรา 27) เช่น หน่วยงานของรัฐจัดทำฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อแก้ปัญหาความยากจนของเกษตรกร หรือการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลในการลงทะเบียนเพื่อขอรับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลในโครงการต่าง ๆ

1.6) หลักประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมาย (Legitimate Interest) คือ เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือของบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ประโยชน์ดังกล่าวมีความสำคัญน้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐานในข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (มาตรา 24 (5) และมาตรา 27) เช่น บริษัทเอกชนติดตั้งกล้องวงจรปิดภายในอาคารเพื่อรักษาความปลอดภัย ซึ่งบริษัทสามารถเก็บรวบรวมภาพถ่ายซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลที่อยู่ในบริเวณดังกล่าวได้ หรือการตรวจสอบข้อมูลสุขภาพของบริษัทประกันภัย (ลินีนาถ ภาวะ, 2563, น.11-12)

1.7) หลักปฏิบัติตามกฎหมาย (Legal Obligations) คือ เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (มาตรา 24 (6) และมาตรา 27) เช่น การเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้เพื่อให้สามารถระบุตัวตนผู้ใช้บริการได้นับตั้งแต่เริ่มใช้บริการอย่างน้อย 90 วัน ตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

นอกจากนั้น ในการเก็บ ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ก่อนหรือในขณะที่ทำการเก็บรวบรวมด้วย (มาตรา 21) และจะดำเนินการให้แตกต่างไปจากวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้ไม่ได้ (Purpose limitation) ยกเว้นกรณีดังต่อไปนี้

1) ได้แจ้งวัตถุประสงค์ใหม่ให้ทราบและได้รับความยินยอมก่อนเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยแล้ว

2) มีกฎหมายบัญญัติไว้ให้กระทำได้

2) หลักในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความอ่อนไหว (Sensitive Personal Data)

ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความอ่อนไหวมีบทบัญญัติให้ความคุ้มครองไว้โดยเฉพาะในมาตรา 26 ซึ่งกำหนดการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยไว้เป็นพิเศษ โดยใช้หลักการที่เข้มงวดกว่าข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป คือ การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความอ่อนไหว จะกระทำได้หากได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้ง (Explicit Consent) จากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเท่านั้น หรือมีเหตุที่สามารถทำได้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 26 เช่น เป็นการดำเนินการเพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล ซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้ความยินยอมได้ ไม่ว่าจะด้วยเหตุใดก็ตาม หรือเป็นการจำเป็นเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับเวชศาสตร์ป้องกัน** หรืออาชีวเวชศาสตร์*** การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพหรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์

** เวชศาสตร์ป้องกัน (Preventive Medicine) คือ ศาสตร์ทางการแพทย์ที่ให้ความสำคัญแก่การป้องกัน และลดการแพร่กระจายของโรคทั้งโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ โดยประยุกต์ความรู้ทุกด้านมาใช้ร่วมกันแบบองค์รวม เพื่อส่งเสริมสุขภาพของทุกคน มีการป้องกัน 3 ระดับ คือ 1) การป้องกันก่อนเป็นโรค 2) การตรวจคัดกรองและการวินิจฉัยโรคเพื่อการรักษาที่ถูกต้อง และ 3) การป้องกันและฟื้นฟูสภาพหลังจากเป็นโรค เพื่อไม่ให้เกิดซ้ำ หรือส่งต่อโรคให้ผู้อื่นใกล้ชิด

*** อาชีวเวชศาสตร์ (Occupational Medicine) เป็นวิชาการแพทย์แขนงหนึ่งว่าด้วยเรื่องการดูแลสุขภาพของคนทำงาน ครอบคลุมตั้งแต่การป้องกันโรค การรักษาโรค และการฟื้นฟูสุขภาพของคนทำงาน แพทย์เฉพาะทางที่มีความเชี่ยวชาญในวิชาอาชีวเวชศาสตร์เรียกว่า “แพทย์อาชีวเวชศาสตร์” (Occupational Physician)

3) หลักอื่น ๆ ในการเก็บข้อมูลส่วนบุคคล

3.1) หลักการเก็บข้อมูลเท่าที่จำเป็น (Data Minimization) คือ ให้เก็บรวบรวมได้เท่าที่จำเป็นภายใต้วัตถุประสงค์อันชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 22

3.2) หลักการแจ้งรายละเอียด (Data subject have to be informed) คือ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลถึงรายละเอียดตามที่กฎหมายกำหนดในมาตรา 23 เช่น วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม แจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบว่าเจ้าของข้อมูลต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายหรือสัญญา หรือมีความจำเป็นเพื่อเข้าทำสัญญา รวมทั้งผลกระทบหากไม่ให้ข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงระยะเวลาในการเก็บรวบรวม เป็นต้น

3.3) หลักการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง คือ ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่จากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง เว้นแต่กรณีที่ถูกกฎหมายกำหนด ตามมาตรา 25 (สินีนาถ ภาววัง, 2563, น.12-13)

4) การส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปต่างประเทศ

ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศ ประเทศปลายทางหรือองค์การระหว่างประเทศที่รับข้อมูลส่วนบุคคลต้องมีมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอตามหลักเกณฑ์การให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกำหนด เว้นแต่

4.1) เป็นกรณีที่กำหนดไว้ตามมาตรา 28 เช่น เป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย หรือได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลโดยได้แจ้งให้ทราบถึงมาตรฐานที่ไม่เพียงพอของประเทศปลายทางที่รับข้อมูลส่วนบุคคลนั้นด้วยแล้ว เป็นต้น หรือ

4.2) เป็นกรณีที่กำหนดไว้ตามมาตรา 29 คือ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ในเครือกิจการหรือเครือธุรกิจเดียวกันกับประเทศปลายทาง ซึ่งการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลเป็นไปเพื่อการประกอบกิจการหรือธุรกิจร่วมกัน และนโยบายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลลักษณะของเครือกิจการหรือเครือธุรกิจเดียวกัน หลักเกณฑ์ วิธีการตรวจสอบและรับรองต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการข้อมูลส่วนบุคคลประกาศกำหนด (สินีนาถ ภาววัง, 2563, น.13)

5) สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่

5.1) สิทธิขอเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล (Right of access) ตามมาตรา 30 คือ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือขอให้เปิดเผยถึงการได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวที่ตนไม่ได้ให้ความยินยอมได้

5.2) สิทธิในการขอให้โอนข้อมูลส่วนบุคคล (Right to data portability) ตามมาตรา 31 คือ ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในรูปแบบที่สามารถอ่านหรือใช้งานโดยทั่วไปได้ด้วยเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ทำงานได้โดยอัตโนมัติ และสามารถใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้ด้วยวิธีการอัตโนมัติ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอรับข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ มีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลของตน

รวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้ต่อไป เป็นต้น และหากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเพื่อสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการได้

5.5) สิทธิในการขอให้ระงับการใช้ข้อมูลส่วนบุคคล (Right to restrict processing)

ตามมาตรา 34 คือ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลระงับการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลได้ในกรณีที่กำหนดไว้ในมาตรา 34 เช่น เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล แต่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีความจำเป็นต้องขอให้เก็บรักษาไว้เพื่อใช้ในการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย เป็นต้น และหากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเพื่อสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการได้

5.6) สิทธิในการขอให้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นปัจจุบัน (Right to rectification)

ตามมาตรา 35 และมาตรา 36 คือ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องดำเนินการให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นถูกต้องเป็นปัจจุบัน สมบูรณ์ และไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด และหากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเพื่อสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการได้

6) หน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

หน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีการกำหนดไว้ในหลายมาตรา สำหรับมาตรา 37 กำหนดหน้าที่ไว้หลายประการ เช่น ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม (Appropriate Security) เพื่อป้องกันการสูญหาย เข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ และต้องทบทวนมาตรการดังกล่าวเมื่อมีความจำเป็นหรือเมื่อเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม ต้องแจ้งเหตุการละเมิดส่วนบุคคลแก่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ชักช้าภายใน 72 ชั่วโมง นับแต่ทราบสาเหตุเท่าที่จะสามารถทำได้ เว้นแต่การละเมิดดังกล่าวจะไม่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล แต่หากการละเมิดมีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ให้แจ้งเหตุการณ์ละเมิดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบพร้อมกับแนวทางการเยียวยาโดยไม่ชักช้าด้วย

นอกจากนั้น หากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอยู่นอกราชอาณาจักรซึ่งมีการดำเนินกิจกรรมในการเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะมีการชำระเงินของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ก็ตาม หรือมีการเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักร ต้องตั้งตัวแทนของตนเป็นหนังสือซึ่งตัวแทนต้องอยู่ในราชอาณาจักรและตัวแทนต้องได้รับมอบอำนาจให้กระทำการแทนผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่จำกัดความรับผิดชอบ ใดๆ ที่เกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

ไปยังผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่นได้ เมื่อสามารถทำได้ด้วยวิธีการอัตโนมัติ และมีสิทธิขอรับข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่นโดยตรง เว้นแต่โดยสภาพทางเทคนิคไม่สามารถกระทำได้ ทั้งนี้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะมีสิทธิดังกล่าวเฉพาะในกรณีที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ความยินยอมตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ หรือมีเหตุที่ทำได้โดยไม่ต้องขอความยินยอมตามที่กฎหมายกำหนด และผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในรูปแบบที่สามารถอ่านหรือใช้งานโดยทั่วไปได้ด้วยเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ทำงานได้โดยอัตโนมัติและสามารถใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้ด้วยวิธีการอัตโนมัติเท่านั้น

แต่อย่างไรก็ตาม หากการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะใช้สิทธิดังกล่าวไม่ได้ หรือการใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลนั้นต้องไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น

5.3) สิทธิในการคัดค้าน (Right to object) ตามมาตรา 32 คือ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนเมื่อใดก็ได้ หากเป็นกรณีที่ถูกกฎหมายกำหนด 3 กรณี ดังต่อไปนี้

5.3.1) กรณีที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมได้โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอม เนื่องจากกรณีเป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือกรณีเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือของบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล แต่หากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสามารถแสดงให้เห็นถึงเหตุอันชอบด้วยกฎหมายที่สำคัญยิ่งกว่า หรือเป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะสามารถปฏิเสธการใช้สิทธินี้ได้

5.3.2) กรณีที่เป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการตลาดแบบตรง

5.3.3) กรณีที่เป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ เว้นแต่เป็นการจำเป็นเพื่อการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

5.4) สิทธิขอให้ลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลได้ (Right to erasure/Right to be forgotten) ตามมาตรา 33 คือ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบ หรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ หากเป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดไว้ในมาตรา 33 เช่น ข้อมูลนั้นหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถอนความยินยอม และผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะเก็บ

ส่วนมาตรา 39 กำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกรายการ หรือ Records of Processing Activity (ROPA) เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตรวจสอบได้ โดยจะจัดทำเป็นหนังสือหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ และต้องมีการบันทึกข้อมูลอย่างน้อยตามรายการที่กฎหมายกำหนดไว้ เช่น ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการรวบรวม วัตถุประสงค์ของข้อมูล แต่ละประเภท ระยะเวลาในการเก็บรักษา สิทธิและวิธีการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับบุคคลที่มีสิทธิเข้าถึงได้ เป็นต้น รวมทั้งหน้าที่ในการจัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหากเป็นกรณีที่กำหนดไว้ในมาตรา 41

7) หน้าที่ของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล

หน้าที่ของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลมีกำหนดไว้หลายประการ มาตรา 40 กำหนดให้ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งที่ได้รับจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเท่านั้น เว้นแต่คำสั่งนั้นขัดต่อกฎหมายหรือบทบัญญัติในกฎหมายฉบับนี้ จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัย และจัดทำและเก็บรักษาบันทึกรายการของกิจกรรมการประมวลผลข้อมูล เป็นต้น ทั้งนี้ ระหว่างผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลนั้นต้องจัดให้มีข้อตกลงระหว่างกันเพื่อควบคุมการดำเนินงานตามหน้าที่ของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วย

8) การจัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Data Protection Officer: DPO)

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของตน ในกรณีดังต่อไปนี้ (มาตรา 41)

8.1) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเป็นหน่วยงานของรัฐ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

8.2) การดำเนินกิจกรรมของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผย จำเป็นต้องตรวจสอบข้อมูลส่วนบุคคลหรือระบบอย่างสม่ำเสมอ โดยเหตุที่มีข้อมูลส่วนบุคคลเป็นจำนวนมากตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

8.3) กิจกรรมหลักของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความอ่อนไหว (Sensitive Personal Data) ตามมาตรา 26

เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ในมาตรา 42 คือ ให้คำแนะนำ ตรวจสอบการดำเนินงานของผู้ควบคุมส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลรวมทั้งลูกจ้าง หรือผู้รับจ้าง เกี่ยวกับการดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ประสานงานและให้ความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการเก็บ รวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ลูกจ้าง หรือผู้รับจ้างในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ และรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลที่ตนได้รับ หรือได้มาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่

9) การร้องเรียน

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญได้ในกรณีที่ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยการยื่น การไม่รับเรื่อง การยุติเรื่องการพิจารณา และระยะเวลาในการพิจารณา คำร้องเรียนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลประกาศกำหนด ตามมาตรา 73

10) ความรับผิดและบทลงโทษ

พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดความรับผิดและบทลงโทษแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลไว้ทั้งความรับผิดทางแพ่ง โทษทางอาญา และโทษทางปกครอง ดังนี้

10.1) ความรับผิดทางแพ่ง

มาตรา 77 วรรคหนึ่ง กำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าจะการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม ซึ่งเป็นการใช้หลักความรับผิดเด็ดขาด หรือ Strict liability (สินีนาด ภาวะวัง, 2563, น.20) เว้นแต่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลนั้น จะพิสูจน์ได้ว่าความเสียหายนั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัย หรือเกิดจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลนั่นเอง หรือเป็นการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมาย รวมทั้งมาตรา 78 วรรคหนึ่ง ยังกำหนดให้อำนาจศาลในการสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษ (Punitive Damages) เพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าสินไหมที่แท้จริงได้ตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ไม่เกิน 2 เท่าของค่าสินไหมที่แท้จริงนั้น

10.2) โทษทางอาญา

ตั้งแต่มาตรา 79 ถึง 81 ได้กำหนดฐานความผิดไว้โดยเฉพาะ และมีการกำหนดโทษทั้งโทษจำคุกและโทษปรับ เช่น กรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลฝ่าฝืนบทบัญญัติที่กฎหมายกำหนด โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเกิดความเสียหาย เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 500,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่หากเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 1,000,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เป็นต้น

10.3) โทษทางปกครอง

กรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด อาจถูกสั่งลงโทษปรับทางปกครองได้ โดยโทษปรับทางปกครองตามพระราชบัญญัติฉบับนี้เริ่มตั้งแต่ปรับไม่เกิน 1,000,000 บาทจนถึงปรับไม่เกิน 5,000,000 บาทแล้วแต่กรณี โดยคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีอำนาจสั่งลงโทษปรับทางปกครองตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายได้ โดยคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิด ขนาดกิจการของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือ

ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล หรือพฤติกรรมต่าง ๆ ประกอบด้วยตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด และในกรณีที่เห็นสมควรคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญจะสั่งให้แก้ไขหรือตัดเตือนก่อนก็ได้

5. ผลกระทบในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19

แม้ว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จะถูกกำหนดให้มีผลบังคับใช้อย่างเต็มรูปแบบในวันที่ 27 พฤษภาคม 2563 เป็นต้นไป แต่ก่อนที่พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จะมีผลใช้บังคับอย่างเต็มรูปแบบนั้น กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้มีการเสนอร่างพระราชกฤษฎีกาต่อคณะรัฐมนตรี โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัตินี้ที่กำหนดให้สามารถตราพระราชกฤษฎีกา เพื่อยกเว้นไม่ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนมาใช้บังคับแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะใด กิจการใด หรือหน่วยงานใดทำนองเดียวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่กำหนดยกเว้นไม่ให้นำพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับไว้ในมาตรา 4 วรรคหนึ่ง หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอื่นใดได้ โดยอ้างเหตุผลความจำเป็นข้อหนึ่ง คือ เนื่องจากเกิดผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ส่งผลให้หน่วยงานและผู้ประกอบการยังไม่มีความพร้อมในการปฏิบัติตามกฎหมาย จึงต้องมีการตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อยกเว้นไม่ให้นำหน่วยงานและกิจการจำนวน 22 กิจการซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลให้ไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 บางหมวด บางมาตรา

ปัจจุบันได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาเพื่อกำหนดหน่วยงานและกิจการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ทั้งสิ้น 2 ฉบับ ดังนี้

1) พระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานและกิจการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดที่เกิดขึ้นในประเทศไทยตั้งแต่ต้นปี 2563 ซึ่งเริ่มจากการติดเชื้อของนักท่องเที่ยวต่างชาติรวมทั้งคนไทยที่กลับมาจากต่างประเทศ จนกระทั่งในเดือนมีนาคม 2563 ได้เริ่มมีการแพร่ระบาดเป็นกลุ่มก้อนระหว่างคนไทยด้วยกันเอง ซึ่งทำให้การระบาดในประเทศไทยขยายเป็นวงกว้างมากขึ้น เช่น การระบาดจากสถานบันเทิงในกรุงเทพมหานคร และสนามมวย เป็นต้น (จิราภรณ์ ศรีแจ่ม, 2563) ทำให้รัฐบาลมีการประกาศมาตรการต่าง ๆ เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดในช่วงเดือนเมษายน 2563 เช่น การห้ามออกนอกเคหสถานตามเวลาที่กำหนด การปิดสถานบริการ สนามมวย สนามกีฬา สถานประกอบการ อาบ อบ นวด นวดแผนโบราณ สปา ปิดห้างสรรพสินค้า ยกเว้นซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านขายยา ปิดตลาดและตลาดนัด โดยให้มีการเปิดได้เฉพาะการจำหน่ายอาหารและสินค้าจำเป็นเท่านั้นในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งห้ามชุมนุม งดและชะลอการเดินทางข้ามจังหวัด เป็นต้น ทำให้เกิดผลกระทบต่อทั้งภาคธุรกิจและประชาชนเป็นวงกว้าง (ไม่ปรากฏผู้แต่ง, 2564) ส่งผลให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นหน่วยงานและกิจการต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนจำนวนมากทั่วประเทศยังไม่พร้อมที่จะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนด เนื่องจากหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขมีรายละเอียดมาก ซับซ้อน รวมทั้งต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูง

เพื่อให้การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2563, น.2) “พระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานและกิจการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563” จึงกำหนดยกเว้นมิให้นำ หมวด 2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หมวด 3 สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หมวด 5 การร้องเรียน หมวด 6 ความรับผิดชอบทางแพ่ง หมวด 7 บทกำหนดโทษ และมาตรา 95 มาใช้บังคับแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 22 กิจการตามบัญชีท้ายพระราชกฤษฎีกา ในช่วงระยะเวลาที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลยังไม่พร้อมที่จะปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายตั้งแต่วันที่ 27 พฤษภาคม 2563 จนถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2564

อย่างไรก็ดี พระราชกฤษฎีกาฉบับดังกล่าวได้กำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับยกเว้นตามพระราชกฤษฎีกาต้องจัดให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมกำหนด เพื่อเป็นการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลด้วย ซึ่งในเวลาต่อมา กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้มี “ประกาศกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เรื่อง มาตรฐานรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2563” กำหนดมาตรฐานให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ทั้ง 22 กิจการต้องดำเนินการ และกำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอาจเลือกใช้มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างไปจากประกาศนี้ได้หากมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไม่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ และให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 18 กรกฎาคม 2563 จนถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2564

2) พระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานและกิจการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564

ต่อมาในปี 2564 สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ยังคงทวีความรุนแรงอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อการเติบโตของเศรษฐกิจภายในประเทศ การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ การประกอบธุรกิจของภาคเอกชน และการดำเนินกิจกรรมของประชาชนเป็นอย่างมาก ประกอบกับยังไม่มีคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามที่กฎหมายกำหนดทำให้ไม่สามารถดำเนินการออกประกาศหรือระเบียบเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้ จึงส่งผลกระทบต่อความพร้อมของหน่วยงานของรัฐ เอกชน และประชาชนที่ประกอบธุรกิจ ซึ่งมีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2564, น.2-3) ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานและกิจการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564 เพื่อขยายระยะเวลาในการยกเว้นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติดังกล่าวเฉพาะในหมวด 2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หมวด 3 สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หมวด 5 การร้องเรียน หมวด 6 ความรับผิดชอบทางแพ่ง หมวด 7 บทกำหนดโทษ และมาตรา 95 ออกไปอีก 1 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2564 ถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2565 ซึ่งต่อมากระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้ออก “ประกาศกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เรื่อง มาตรฐานการรักษา

ความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564” เพื่อขยายเวลาในการใช้บังคับประกาศฉบับเดิมออกไปอีก 1 ปี เช่นเดียวกัน

ด้วยเหตุนี้ แม้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จะมีการบัญญัติหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล วิธีการและการพิจารณาเรื่องร้องเรียน รวมทั้งความรับผิดชอบทางแพ่ง บทลงโทษทางอาญา และทางปกครองไว้แล้วก็ตาม แต่เนื่องจากได้มีพระราชกฤษฎีกาทั้ง 2 ฉบับข้างต้นกำหนดยกเว้นบางหมวด และบางมาตราไว้สำหรับกิจการที่กำหนด ทำให้พระราชบัญญัติดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับอย่างเต็มรูปแบบกับทุกกิจการ ในวันที่ 1 มิถุนายน 2565 เป็นต้นไป

6. บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

ปัจจุบันการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลและการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้จัดเก็บจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อมนั้น มีความสำคัญอย่างมากสำหรับการดำเนินงานของทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เนื่องจากสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบกิจการ การให้บริการโดยตรง หรือแม้แต่นำไปใช้เพื่อการวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้ใช้บริการหรือผู้บริโภคได้ การจัดเก็บรวบรวม การใช้ และการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล จึงจำเป็นต้องมีการคุ้มครองสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลด้วยเพื่อป้องกันมิให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถูกละเมิดโดยการนำข้อมูลต่าง ๆ เหล่านั้นไปใช้ประโยชน์โดยมิชอบเพราะจะทำให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลได้ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จึงมีบทบาทสำคัญในการช่วยคุ้มครองสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล กำหนดหลักเกณฑ์ กลไกต่าง ๆ เพื่อกำกับดูแลให้มีการความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทยเทียบเท่ามาตรฐานสากล

แต่อย่างไรก็ตาม การที่หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งกระบวนการเกี่ยวกับการร้องเรียนและการลงโทษผู้ที่ทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ยังไม่สามารถนำมาใช้บังคับได้ในขณะนี้ ได้ส่งผลกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นอย่างมาก เนื่องจากทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลยังไม่ได้รับการคุ้มครองในข้อมูลส่วนบุคคลตามที่กฎหมายกำหนดหลายประการ เช่น ยังไม่สามารถใช้สิทธิในการขอเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนเอง สิทธิในการขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลทั้งหมดความจำเป็น เป็นต้น นอกจากนี้ เมื่อมีการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ เช่น ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยเจ้าของข้อมูลไม่ได้ให้ความยินยอมไว้หรือไม่มีอำนาจที่จะทำได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลยังไม่สามารถใช้สิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้พิจารณาเรื่องร้องเรียน และสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติหรือดำเนินการแก้ไขการกระทำที่ถูกต้อง หรือสั่งห้ามมิให้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ สำหรับการฟ้องร้องดำเนินคดีเพื่อให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลรับผิดชอบนั้น เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลยังคงต้องอาศัยบทบัญญัติเรื่องละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เพื่อเรียกร้องค่าเสียหาย ซึ่งภาระในการพิสูจน์จะยังคงตกอยู่ที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเอง เนื่องจากยังไม่สามารถใช้มาตรา 77 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เพื่อฟ้องคดีทางแพ่ง

โดยใช้หลักความรับผิดชอบเด็ดขาดได้ และสามารถฟ้องเรียกค่าเสียหายได้เพียงเท่าที่เกิดขึ้นจริงเท่านั้น ยังไม่อาจเรียกร้องในส่วนที่เป็นค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษ (Punitive Damages) ตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้ได้ อีกทั้งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะยังไม่มี ความรับผิดชอบทางอาญาและทางปกครองตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด

หากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ยังคงแพร่ระบาดต่อไป ก็จะส่งผลให้ผู้ประกอบการทั้งหลายยังคงได้รับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง และอาจยังคงไม่มีความพร้อมในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายได้ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลอาจเกิดความไม่เชื่อมั่นว่า เมื่อใดข้อมูลส่วนบุคคลของตนจะได้รับความคุ้มครองจากพระราชบัญญัติดังกล่าว และจะมีการออกพระราชกฤษฎีกาในทำนองเดียวกันกับพระราชกฤษฎีกา 2 ฉบับดังกล่าวข้างต้นขยายระยะเวลาต่อไปอีกหรือไม่ ในขณะเดียวกันสำหรับผู้ประกอบการหรือหน่วยงานซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้มีการเตรียมการเพื่อปฏิบัติตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวแล้วก็อาจให้ความสำคัญในการเตรียมการเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวลดน้อยลง เนื่องจากไม่มีความแน่นอนว่ากฎหมายจะมีผลใช้บังคับอย่างเต็มรูปแบบตามกำหนดเดิมหรือไม่ และยังคงไม่มีความชัดเจนในรายละเอียดว่าจะต้องดำเนินการอย่างไร เนื่องจากยังไม่มีกฎหมายลำดับรองประกาศใช้บังคับ

นอกจากนั้น จากการศึกษายังพบว่า นอกจากการเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 แล้ว ยังมีเหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ยังไม่เกิดแนวทางที่ชัดเจนในการบังคับใช้ คือ ปัจจุบันยังไม่มีคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งทำหน้าที่กำหนดมาตรการหรือแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติตามที่กฎหมายกำหนด แม้ที่ผ่านมาจะปรากฏรายชื่อผู้ที่ได้รับการสรรหาเป็นคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามสื่อต่าง ๆ แล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่มีการประกาศรายชื่อประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งจากคณะรัฐมนตรีลงในราชกิจจานุเบกษาส่งผลให้ยังไม่สามารถดำเนินการออกประกาศหรือระเบียบเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้ อีกทั้งยังทำให้การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาเรื่องร้องเรียนของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถทำได้อีกด้วย เนื่องจากคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญจะต้องได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ดังนั้น แสดงให้เห็นว่าภาครัฐเองก็ยังไม่พร้อมสำหรับการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้เช่นเดียวกัน การที่ยังไม่มีคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจึงส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดทิศทางและแนวทางในการเตรียมความพร้อมของทั้งหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และประชาชนที่พร้อมจะปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เป็นอย่างมาก

ดังนั้น ก่อนที่พระราชบัญญัตินี้จะมีผลใช้บังคับทุกหมวด ทุกมาตรา กับทุกกิจการในวันที่ 1 มิถุนายน 2565 เป็นต้นไป ภาครัฐควรเร่งดำเนินการให้มีคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยเร็วเร่งรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างกฎหมายลำดับรองจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและออกกฎหมายลำดับรองให้เร็วที่สุดเพื่อสร้างความชัดเจนในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ รวมทั้งเร่งสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและกฎหมายลำดับรองเพื่อให้ภาคเอกชน

และประชาชนทราบและกลับมาเริ่มดำเนินการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดโดยเร็ว ก่อนที่จะมีการใช้บังคับบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกับทุกกิจการ ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นประชาชนโดยทั่วไปว่าจะมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพในทันทีที่พ้นกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งจะทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลของตนที่อยู่ในความควบคุมและครอบครองของทั้งหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนได้รับความคุ้มครองตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

จัดทำโดย

นางสาวสุภาพิชญ์ ธีระวัฒน์

นิติกรชำนาญการ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ

โทร. 0 2242 5900 ต่อ 5731

Email : sapagroup1@gmail.com

บรรณานุกรม

- กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (16 พฤษภาคม 2563). เรื่อง ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงาน และกิจการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครอง ข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 พ.ศ. .... [หนังสือราชการ]. (ดศ 0100.4/4749).
- _____. (29 เมษายน 2564). เรื่อง รายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการออกระเบียบและประกาศตามความใน พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 และการเสนอร่างพระราชกฤษฎีกากำหนด หน่วยงานและกิจการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครอง ข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 พ.ศ. .... [หนังสือราชการ]. (ดศ 0100.4/4747).
- กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ใช้ตามกำหนด 27 พ.ค. ยกเว้นให้หน่วยงานรัฐและกิจการ 22 ประเภท. (26 พฤษภาคม 2563). สืบค้น 13 สิงหาคม 2564 จาก <https://law.or.th/node/5669>
- คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา. (ธันวาคม 2563). แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ธันวาคม 2563. สืบค้น 19 เมษายน 2564 จาก <https://www.law.chula.ac.th/wp-content/uploads/2020/12/TDPG3.0-C5-20201224.pdf>
- จิราภรณ์ ศรีแจ่ม. (28 มีนาคม 2563). วันที่ไทยรู้จัก COVID-19. สืบค้น 16 สิงหาคม 2564 จาก <https://news.thaipbs.or.th/content/290347>
- ตรีสุข อิงคุทานนท์. (10 พฤษภาคม 2564). เมื่อข้อมูลยังไม่ปลอดภัย รู้จัก พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ถูก เลื่อนไปอีกหนึ่งปี. ไทยรัฐออนไลน์. สืบค้น 3 สิงหาคม 2564 จาก <https://www.thairath.co.th/news/politic/2088106>
- นิกร โภคอุดม. (8 กรกฎาคม 2563). ความเป็นส่วนตัวของข้อมูลในยุคดิจิทัล. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัย อีสเทิร์นเอเชียฉบับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 14(2), 60-61
- “ประกาศกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เรื่อง มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล ส่วนบุคคล พ.ศ. 2563” (17 กรกฎาคม 2563). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 137 ตอนพิเศษ 164 ง, น. 12-13
- “ประกาศกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เรื่อง มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล ส่วนบุคคล (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564” (24 พฤษภาคม 2564). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 138 ตอนพิเศษ 111 ง, น. 10
- ประพันธ์พงษ์ ขำอ่อน. (10 สิงหาคม 2564). หลักการสำคัญพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 EP.1. สืบค้น 13 สิงหาคม 2564 จาก <https://www.youtube.com/watch?v=MBeK0KrHd5w>
- _____. (12 สิงหาคม 2564). หลักการสำคัญพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 EP.2. สืบค้น 13 สิงหาคม 2564 จาก <https://www.youtube.com/watch?v=7h72snD29Ls>

- “พระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานและกิจการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563” (21 พฤษภาคม 2563). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 137 ตอนที่ 37 ก, น. 1-3
- “พระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานและกิจการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564” (8 พฤษภาคม 2564). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 138 ตอนที่ 32 ก, น. 1-3
- “พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562” (27 พฤษภาคม 2562). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 136 ตอนที่ 69 ก, น. 52-95
- ย้อนมาตรการ.. “ล็อกดาว์น”ประเทศ. (9 กรกฎาคม 2564) สืบค้น 16 สิงหาคม 2564 จาก <https://www.komchadluek.net/news/politic/473522>
- สินีนาด ภาวัง. (เมษายน 2563). กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล: การเตรียมความพร้อม การตระหนักรู้ และแนวทางการพัฒนา. สืบค้น 29 พฤษภาคม 2564 จาก <https://www.krisdika.go.th/data/activity/act13702.pdf>
- สุนทรีย์ ส่งเสริม. (24 กุมภาพันธ์ 2564). พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562. สืบค้น 19 เมษายน 2564 จาก https://www.bot.or.th/Thai/PaymentSystems/PSA_Oversight/20210224%20%20PDPA%20%20Nonbank/%E0%B8%9E%E0%B8%A3%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%A1%E0%B8%A3%E0%B8%B9%E0%B9%89%20PDPA_%E0%B8%94%E0%B8%A3.%E0%B8%AA%E0%B8%B8%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B8%A3%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B9%8C_24%E0%B8%81.%E0%B8%9E.64.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล. (2562). ข้อมูลวิชาการสำหรับงานสัมมนาแนะนำกฎหมายและสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล “PDPA – Privacy for All. สืบค้น 28 เมษายน 2564 จาก <https://drive.google.com/file/d/1zK1CE3ZmH4SKOEIMiCC-hOAmOcfhoSB/view>
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ, สำนักกรรมการ 1: (2562). รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.